

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 19, a u vezi sa članom 76 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 31.07.2024. godine, donio je

SMJERNICE

za uspostavljanje okvira za izbor nezavisnog spoljnog revizora finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Cilj ovih Smjernica je uspostavljanje sveobuhvatnog okvira za izbor nezavisnog spoljnog revizora za reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka).

2. Ovim Smjernicama se, u skladu sa zakonom, određuju uslovi i način za izbor nezavisnog spoljnog revizora, trajanje i raskid ugovora zaključenog sa nezavisnim spoljnim revizorom, rotacija partnera u reviziji, načela nezavisnosti, kao i dodatne usluge koje ne može pružati nezavisni spoljni revizor.

3. Sprovođenje ovih Smjernica prati Odbor za reviziju.

II. USLOVI ZA IZBOR NEZAVISNOG SPOLJNOG REVIZORA I ROTACIJA

4. Reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke može da vrši nezavisni spoljni revizor koji:

- 1) ima međunarodno iskustvo u reviziji centralnih banaka, i to minimum 1 (jednu) izvršenu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja centralnih banaka;
- 2) posjeduje ovlaštenje za obavljanje djelatnosti revizije (dozvola, licenca, odobrenje ili drugi akt) u skladu sa odredbama Zakona o reviziji („Službeni list CG“, broj 1/17);
- 3) - ispunjava minimum stručnih i kadrovskih kapaciteta koji su potrebni za vršenje revizije, i to: ima revizorski tim u kojem će biti minimum 2 (dva) lica koja posjeduju licence o stečenom stručnom i/ili profesionalnom zvanju revizora i koja imaju iskustvo i to minimum:
 - po jednu referencu iskustva usluge vršenja revizije godišnjeg finansijskog izvještaja centralnih banaka, i
 - po jednu referencu iskustva usluge vršenja revizije godišnjeg finansijskog izvještaja finansijskih institucija, u poslednjih pet godina.

Ukoliko se sprovođenje javne nabavke za izbor nezavisnog spoljnog revizora godišnjeg finansijskog izvještaja Centralne banke vrši kroz poseban oblik javne nabavke - okvirni sporazum, nezavisni spoljni revizor dužan je da odredi Partnera (člana tima) koji će biti zadužen za izvršenje usluge, odnosno potpisivanje Izvještaja nezavisnog revizora - Audit Engagement

Partner i Partnera (člana tima) koji će biti odgovoran za kontrolu kvaliteta - Review Partner kao i da u periodu trajanja okvirnog sporazuma obezbijedi promjenu Partnera koji će biti određen za izvršenje usluga, odnosno potpisivanje Izvještaja nezavisnog revizora - Audit Engagement Partner.

Pored minimalnih uslova određenih ovom tačkom, Centralna banka može, saglasno odredbama Zakona o javnim nabavkama, u postupku javne nabavke, odrediti i druge uslove za izbor nezavisnog spoljnog revizora.

III. NAČIN IZBORA NEZAVISNOG SPOLJNOG REVIZORA

5. Centralna banka vrši izbor nezavisnog spoljnog revizora kroz transparentan postupak, na otvorenom tenderskom postupku uz poštovanje principa transparentnosti, konkurencije i ravnopravnosti ponuđača, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

IV. TRAJANJE I RASKID UGOVORA

6. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore, nezavisni spoljni revizor može reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke vršiti najduže tri godine, uzastopno.

7. Ugovor o javnoj nabavci koji je zaključen sa nezavisnim spoljnim revizorom može se raskinuti pod uslovima i na način predviđen tim ugovorom, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

V. VREMENSKI OKVIR ZA SPROVOĐENJE REVIZIJE

8. Revizija finansijskih izvještaja Centralne banke se sprovodi prema sljedećem vremenskom okviru:

- 1) prethodna revizija, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke za 10 (deset) mjeseci, počinje se sprovoditi najkasnije 15. decembra tekuće godine;
- 2) završna revizija i revizija godišnjih finansijskih izvještaja Centralne banke pripremljenih u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore, počinje tokom februara naredne godine;
- 3) Nacrt revizorskog izvještaja i Pismo Rukovodstvu Centralne banke (ukoliko se izdaje) se dostavlja najkasnije do 5. marta naredne godine;
- 4) konačan izvještaj nezavisnog spoljnog revizora sa izdatim mišljenjem dostavlja se odmah nakon prijema pisanih komentara od strane Rukovodstva Centralne banke i njihovog usaglašavanja, a najkasnije do 15. marta naredne godine.

VI. NAČELO NEZAVISNOSTI

9. Izabrani nezavisni spoljni revizor i članovi njegovog tima, revizorske aktivnosti moraju vršiti u skladu sa međunarodnim standardima revizije, Etičkim kodeksom profesionalnih računovođa izdatim od strane Međunarodne federacije računovođa i zakonom.

10. Izabrani nezavisni spoljni revizor:

- 1) ne može u periodu obavljanja revizorskog angažmana i u godini za koju se obavlja revizija finansijskih izvještaja zaključivati ugovore o dodatnim uslugama sa Centralnom bankom, koje su navedene u poglavlju VII tačka 13 ovih Smjernica;
- 2) ni na koji način ne može biti uključen u proces donošenja odluka u Centralnoj banci; kao i da
- 3) članovi revizorskog tima ne smiju biti u sukobu interesa sa organima Centralne banke.

11. Partner u reviziji (Partner- član tima koji je zadužen za izvršenje usluge revizije, odnosno potpisivanje Izvještaja nezavisnog revizora - Audit Engagement Partner) ne smije da obavlja rukovodeće poslove u Centralnoj banci, bude član Odbora za reviziju ili član organa upravljanja odnosno rukovođenja u Centralnoj banci, najmanje u periodu od 2 (dvije) godine nakon potpisivanja izvještaja o reviziji, a zaposleni kod nezavisnog spoljnog revizora koji radi na poslovima revizije i angažovano lice koje obavlja poslove revizije pod njegovim nadzorom, prije isteka perioda od godinu dana od dana potpisivanja izvještaja o reviziji.

12. U slučaju zaključivanja okvirnog sporazuma, nezavisni spoljni revizor jednom godišnje Centralnoj banci dostavlja pisani izvještaj u kojem:

- 1) potvrđuje svoju nezavisnost od Centralne banke. Ova izjava o nezavisnosti takođe uključuje izjave o nezavisnosti za svakog angažovanog člana tima;
- 2) objavljuje sve druge usluge koje pruža Centralnoj banci na osnovu ugovora, osim pravne revizije (ukoliko ih ima ili daje izjavu da takve usluge ne pruža Centralnoj banci).

VII. DODATNE USLUGE KOJE MOGU UTICATI NA NEZAVISNOST SPOLJNOG REVIZORA

13. Dodatne usluge koje mogu uticati na nezavisnost spoljnog revizora i koje se Centralnoj banci ne mogu pružati u periodu iz poglavlja VI tačka 10 podtačka 1 ovih Smjernica, su:

- 1) računovodstvene usluge (vođenje računovodstva i izrada računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja);
- 2) usluge vezane za funkciju interne revizije subjekta revizije;
- 3) osmišljavanje i sprovođenje postupaka interne revizije ili upravljanja rizicima koji se odnose na pripremu i/ili kontrolu finansijskih informacija, osmišljavanje i izrada informacionih sistema u području finansijskog poslovanja;
- 4) usluge procjene vrijednosti imovine i obaveza;
- 5) pravne usluge u vezi sa pružanjem konsultacija opšteg karaktera i zastupanjem pri rješavanju sporova;
- 6) usluge koje uključuju bilo kakvu ulogu u upravljanju ili donošenju odluka u Centralnoj banci;
- 7) usluge obračuna plata i
- 8) poreske usluge.

14. Nezavisni spoljni revizor, uz prethodno odobrenje Centralne banke, može pružati druge usluge, osim dodatnih usluga navedenih u tački 13 ovih Smjernica, ako ocijeni da nijesu u suprotnosti sa načelom nezavisnosti.

VIII. ZAVRŠNA ODREDBA

15. Ove Smjernice stupaju na snagu danom donošenja, a objaviće se na intranet-u i na internet stranici Centralne banke.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O. br.0101-5825- 8 /2024
Podgorica, 31.07.2024.godine

